

Напрями наукової діяльності Приватного закладу “Інститут “Харківська школа архітектури”

Викладачі Харківської школи архітектури ведуть наукову діяльність. Теми досліджень корелюються з основними напрямками освітніх програм для бакалаврів і магістрів – технічним, гуманітарним і блоком навичок. Таке поєднання наукових зацікавлень дослідників з темами та фокусами освітніх програм підсилює освітні програми, розширює навчальний матеріал і дає можливість залучати студентів до наукових дискусій. Наукові дослідження Харківської школи архітектури розробляються за напрямками: Адаптивні системи конструкцій; Дослідження інноваційних споруд Харкова ХХ сторіччя; Архітектурна спадщина; Візуально-комунікаційне середовище сучасного міста.

Адаптивні системи конструкцій

Викладачі Харківської школи архітектури працюють над новими напрямки наукових пошуків та досліджень, насамперед в рамках “Технічного блоку”.

Так професор Андрій Миколайович Бідаков у травні захистив дисертаційне дослідження на здобуття ступеня доктора наук за темою “Методологія розрахунку панелей із поперечно-клеєної деревини та їх вузлів”. Результати роботи були використані при проектуванні низки об'єктів, а саме: каркаси швидкокомтованих модульно-каркасних будівель для потреб Збройних Сил України у рамках розробок державного підприємства Міністерства оборони України «Центральний проектний інститут», п'ятиповерховий гараж для колекційних машин Car Castle розташований в передмісті м. Цюриха (Швейцарія) та чотирьохповерхового кампусу Be-Camps у м. Оллон (Швейцарія), які були розроблені архітектурним бюро «Дроздов та партнери» у м.Харків. Також результати дисертаційної роботи

було впроваджено в програму «Декор» розрахункового комплексу СКАД Софт та при виробництві панелей з ПКД вітчизняного виробника ТОВ «Резалт Хауз» у м. Коростень. Результати дисертаційної роботи впроваджено у навчальний процес Інституту.

Окрім того, Бідаков Андрій Миколайович був науковим керівником Распопов Євгеній Анатолійович, який у 2021 році здобув ступінь кандидата технічних наук зі спеціальності 05.23.01 – будівельні конструкції, будівлі та споруди.

Вагомі наукові праці за рік з цього напрямку:

1. Бідаков А.М. Методологія розрахунку панелей із поперечно-клеєної деревини та їх вузлів: дис. ... доктора технічних наук : 01.23.01 / Бідаков Андрій Миколайович. – Х., 2020. – 360 с.
2. Бидаков А.Н. Сравнительный анализ методов Тимошенко и γ-метода для расчет прочности пкд панелей при изгибе / Андрей Бидаков, Оксана Пустовойтова, Евгений Распопов, Богдан Страшко // Восточно-европейский научный журнал. – 7-2(71). – Общество с ограниченной ответственностью «Логика+»: 2021. – С. 33-39 (Scopus)

Дослідження інноваційних споруд Харкова ХХ сторіччя

Професорка Смоленська Світлана Олексіївна працює над темою архітектури авангардного модернізму в Україні, її генеза та спадщина. Дослідження присвячене ключовому напрямку в архітектурі та містобудуванні України 1920–початку 1930-х рр., який автор називає «авангардним Модернізмом». Напрямок вперше представлений в його дуальності: як цілісне, своєрідне явище, продукт функціонування народногосподарського комплексу та української культури радянського періоду, разом з тим – в контексті загальноєвропейських тенденцій. Робота базувалась на першоджерелах: документах, архітектурній графіці, літературі 1920–30-х рр., що дало змогу ввести в науковий обіг широкий пласт фактологічного матеріалу. На підставі наукового аналізу підтверджена спорідненість української архітектури з європейським Модернізмом. Розкрито процес становлення напрямку, виявлена сукупність факторів, які обумовили його специфічний характер, встановлено 4 етапи його розвитку. Досліджено містобудівні проекти

й реалізації, архітектурні об'єкти (промислові, громадські, житлові); проаналізовано їх типологічні риси, стильові ознаки; висвітлено значення конкурсної культури; встановлено авторів, які внесли свій вклад у теорію та практику. Доведена значимість об'єктів українського Модернізму, як невід'ємної частки європейської спадщини. Проаналізовано їх сучасний стан, визначено шляхи збереження, виявлені проблеми реставрації, виділено найбільш значущі об'єкти, які відповідають критеріям Списку світової спадщини.

Вагомі наукові праці за рік з цього напрямку:

1. Smolenska Svitlana. A Giant Avant-Garde Stadium Project in Ukraine: the Enigma of the 1930s // Architecture Civil Engineering Environment, 2021. Volume 14 - No. 4. - P. 57-65. (Web of Science). <http://www.acee-journal.pl/1,7,Issues.html>
2. Smolenska Svitlana, Borysenko Artem. Lessons of the Lost Shopping Complex of the Late 19th Century // Architecture Civil Engineering Environment, 2021. Volume 14 - No. 1 - P. 33-44. - Режим доступу: <http://www.acee-journal.pl/1,7,58,Issues.html> ACEE Journal - Issues ([acee-journal.pl](http://www.acee-journal.pl)) DOI:10.21307/ACEE-2021-004 (Web of Science).
3. Смоленская С. А. Между модернизмом и соцреализмом: творческие судьбы украинских архитекторов //Тезисы международной научной конференции «ИОФАН 130. Пути архитектуры 1920-1940-х годов» / Под. ред. Вяземцевой А.Г. – М.: Издательство Кучково Поле, 2021. – С.14.
4. Смоленская С. Вибрана проблематика збереження історичного середовища житлових комплексів 1920-х-1930-х років в Україні //Методологія збереження і регенерації історичного міського середовища. Методи та критерії визначення меж зон охорони пам'яток культурної спадщини / збірник тез доповідей круглого столу, 16 грудня 2021 р. – Львів: Растр-7, 2021. – 52 с. – С.12.

Архітектурна спадщина

Даним напрямом займалась доцентка, кандидатка історичних наук Мацевко Ірина Іванівна. З 2018 року Мацевко І.І. є науковою керівницею напрямку публічної історії в межах проєкту "ReHerit:

спільна відповідальність за спільну спадщину". ReHERIT – це проект із актуалізації та переосмислення спільної міжнаціональної культурної спадщини Львова та Умані. Він піднімає питання сприйняття та вшанування місцевої культурної спадщини з залученням всіх пластів суспільства. Мета проєкту розробки екосистеми туризму, створення бази об'єктів культурної спадщини, розкриття економічного, культурного та туристичного потенціалу регіону, формування і поширення ціннісного сприйняття культурної спадщини серед місцевого населення та туристів.

Мацевко Ірина Іванівна залучена до наукового консультування:

- Управління охорони історичного середовища Львівської Міської ради в межах проєкту "ReHerit: спільна відповідальність за спільну спадщину".
- ЛКП "Бюро спадщини".

Вагомі наукові праці за рік з цього напрямку:

1. Умань. (Не)знані історії міста / О. Барвінок та ін.; за наукової редакції І. Мацевко. Колективна монографія Львів : Центр міської історії Центрально-Східної Європи. 2021. 280 с.
2. Десять місць культурної спадщини Умані / Т. Портнова, за консультації експертів та координації Центру міської історії і відділу культури Уманської міської ради. - Матеріали для ознакування. - Умань, 2021, 50 с. Електронна версія https://reherit.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/ReHerit_10-Uman-heritage-objects.pdf (І.Мацевко - обговорення, коментарі, координація)
3. Практики та підходи роботи з культурною спадщиною на прикладі міст Львова та Умані. Форум "Горизонти спадщини" (онлайн, 15-16 квітня 2021 р.). - 2021 (І. Мацевко - доповідач) <https://reherit.org.ua/forum/>
4. Мацевко І. Архитектурна спадщина індустриальних міст: актуальні дискусії / І. Мацевко // Архитектура та Будівництво: нові тенденції і технології. Теорія та практика: матеріали міжнародного науково-технічного форуму (м. Київ, 26-27 жовтня, 2021 р.). Київ, 2021. - С. 189-190 <https://drive.google.com/file/d/1BzpFoCB6Gq7bC2Td5gJMmHJrGuB3h3K0/view>

Візуально-комунікаційне середовище сучасного міста

Даний напрям очолила завідувачка кафедри Несен Анастасія Андріївна.

Питання створення якісного візуальнокомунікаційного середовища засобами інтерактивних медіа-технологій в Україні є одним з найбільш актуальних. Особливо це стосується сучасних міст, переповнених різноманіттям засобів інформації. Проблема характеризується постійним удосконаленням архітектурно-планувальної структури міста, реконструкцією міських центрів, модернізацією об'єктів архітектури в цілому. Однак, використання візуально-комунікаційних засобів та технологій в архітектурі на Україні знаходиться на емпіричному рівні. Основним недоліком формування візуально-комунікаційного середовища у багатьох містах є відсутність єдиної візуально-комунікаційної структури відображення інформації, яка б створювала єдність міського простору.

Метою досліджень є виявлення інноваційних принципів формування візуально-комунікаційного середовища сучасного міста та розробка науковообґрунтованих рекомендацій щодо формування моделі візуально-комунікаційного середовища сучасного міста.

Вагомі наукові праці за рік з цього напрямку:

1. Несен А.А. Інноваційні принципи формування візуально-комунікаційного середовища сучасного міста: дис. ... доктора філософії з архітектури та містобудування: 192 / Несен Анастасія Андріївна. – Х., 2020. – 190 с.
2. Несен А.А. Візуально-комунікаційне середовище сучасного міста. Інноваційні технології в архітектурі і дизайні : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 21-22 трав. 2020). Харків, 2020. С. 229 –231.
3. Несен А.А. Візуально-комунікаційне середовище сучасного міста та інноваційні принципи його формування. Міжнародний науково-технічний форум "Архітектура та Будівництво: нові тенденції і технології. Теорія та практика" : програма та тези доповідей. (м. Київ, 26-27 жовт. 2021). Київ, 2021. С. 283-284.

URL :

<https://drive.google.com/file/d/1BzpFoCB6Gq7bC2Td5gJMmHJrGuB3h3K0/view>

4. Несен А.А., Шаталюк Ю.В. Адаптивна архітектура як засіб формування візуально-комунікаційного середовища сучасного міста. Архітектура та екологія : матеріали XII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 9-11 листоп. 2021). Київ, 2021. С. 153-155.

До того ж, протягом року в Інституті проводилась публічна програма, що об'єднана темою «ре.архітектура», цементуючим елементом якої є одноіменний концепт польського соціолога Марека Краєвського. Модератором був доцент, кандидат соціологічних наук Заєць Д.О. Дані заходи мали науковий характер і проходили у вигляді лекцій, презентацій та дискусій та були важливим елементом наукової складової освітнього процесу студентів.

Частина виладачів (Дроздов А.А., Целік М.І., Козак Д.О. та інші) були залучені до наукового консультування комунального закладу культури "Харківський літературний музей".

Загалом за період 2021 року результати наукових досліджень тьюторів та студентів Інституту було апробовано на наукових конференціях та наукових форумах, серед яких:

- Міжнародний науково-технічний форум "Архітектура та Будівництво: нові тенденції і технології. Теорія та практика" (м.Київ, Україна);
- I Міжнародна науково-методична конференція "Сходознавство. Актуальність та перспективи" (м. Харків, Україна);
- XII Міжнародна науково-практична конференція "Архітектура та екологія" (м. Київ, Україна);
- XIII Всеукраїнська наукова конференція "Сучасна архітектурна освіта. Етнологічні засади української архітектури" (онлайн-формат);
- Урбаністичний форум 2021 (м. Київ, Україна).

Науково-дослідна робота є важливою складовою підготовки як майбутніх фахівців так і діяльності тьюторів. Інститут активно приймає участь у всеукраїнських та міжнародних конференціях і симпозиумах, де здобувачі та тьютори мають змогу здійснити апробацію їх наукових досліджень.